

Vatten i jordbrukslandskapet 2019-05-24

Anteckningar från arrangemanget:

Länsstyrelsen Östergötland och **Lantbrukarnas Riksförbund LRF** ordnade en bussfärd till Vikbolandet med **Stångåns vattenråd** och **Nedre Motala ströms och Bråvikens vattenråd**.

Av kväve- och fosforläckage till Östersjön kommer 50 % från åkermark och enskilda avlopp.

Resans första stopp var Svensksundsviken, Vadsbäckens avrinningsområde. På åkern vid Arkösundsvägen pågick kalkfiltertäckdikning. Entreprenören visade sin utrustning på åkern och berättade om arbetets gång. Diket grävs och dräneringsslang läggs som vid vanlig täckdikning. Strukturkalk blandas in i den uppgrävda dikesjorden och därefter återfylls blandningen i diket. Huvudsyftet är att förbättra vattengenomsläppligheten och att minska fosforläckaget. För att struktureffekten i jorden ska uppstå ska det vara lerjord.

I Ljunga/Eggeby finns en nylagd kalkfilterbädd, också i Vadsbäckens avrinningsområde. Vatten leds in via rör till bädden, som består av fördelningsrör och kalkhaltigt filtermaterial. Vid utloppet når man fosforavskiljning ca 40 %. Det behövs endast liten markareal, t ex för 270 ha avrinningsområde behövs en bädd på 33 m x 8 m. Kalkmaterialet behöver bytas vart 5–7 år, men kan återanvändas på åkermark.

Via mycket smal väg med stor buss kom vi till Restad och njöt av lunch vid nylagd våtmark i övre delen av Vadsbäcken. Ytan av våtmark ska vara 1–2% av avrinningsområdet, som till största delen består av åkermark. Våtmarken renar vattnet från kväve och gynnar den biologiska mångfalden. Projektet Greppa Näringen har gett ut praktiska råd för hur man skapar en våtmark.

Det hade börjat regna innan vi kom till Skärkind, men det blev stopp vid ett tvåstegsdike. Det finns få tvåstegsdiken i Sverige. Detta dike tar mer mark i anspråk än ett vanligt dike, då det är bredare. Dikesslänterna är flackare och tvådelade som i trappsteg. Det ryms mera vatten i diket och vid högt flöde minskar vattenhastigheten, vilket minskar erosion i dikeskanterna.

Ovannämnda åtgärder, som förbättrar vattenkvalitet och minskar övergödning i jordbrukslandskapet, kan få bidrag via Länsstyrelsen.

Vid pennan
Seija Nyström